

KURJER LITIEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 18-го Июня — 1837 — Wilno. Piątek. 18-go Czerwca.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 11-го Июня.

На время отсутствія Министра Юстиціи Статсъ-Секретаря *Дашкова* изъ С. Петербурга, повелѣно управлять Министерствомъ Юстиціи Министру Внутреннихъ Дѣлъ Статсъ-Секретарю *Блудову*.

— Старшаго Чиновника I-го Отдѣленія Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи, Статскаго Совѣтника Камергера *Бехтеева*, по прошенію его, повелѣно перемѣстить на службу въ Царство Польское по назначенію Намѣстника Царства, Генералъ-Фельдмаршала Князя Варшавскаго, Графа Паскевича-Эриванскаго.

— Предсѣдатель Кавказской Казенной Палаты, Статскій Совѣтникъ *Скопинъ*, Всемилостивѣйше уволенъ по прошенію отъ сей должности; а на мѣсто его повелѣно быть Предсѣдателемъ сказанной Палаты, Курскому Вице-Губернатору, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Наумову*.

— Курскимъ Вице-Губернаторомъ, Всемилостивѣйше повелѣно быть состоящему въ III-мъ Отдѣленіи Собственной Его Императорскаго Величества Канцеляріи Экспедиторомъ, Коллежскому Совѣтнику *Лаврову*.

— Витскій Гражданскій Губернаторъ Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Тюфлевъ*, Всемилостивѣйше уволенъ отъ службы.

— Членъ Общаго Присутствія Морскаго Интенданства, 5-го класса *Андреевъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ четвертый классъ.

— Надворный Совѣтникъ Графъ *Забелла*, Всемилостивѣйше пожалованъ въ Коллежскіе Совѣтники. (Спб. В.)

— По Высочайшему повелѣнію, въ 31 день Мая 1836 года послѣдовавшему, для успѣшнаго разрѣшенія представленій о награжденіи чинами, учрежденъ при 2-й Экспедиціи Герольдіи временный столъ на одинъ годъ, и прибавлено въ 1-мъ Отдѣленіи Департамента Министерства Юстиціи два Старшихъ Помощника Столоначальника на тотъ же срокъ, съ отпускомъ потребныхъ на сіе одиннадцати тысячъ двадцати рублей изъ запасныхъ суммъ Министерства Юстиціи. По случаю сближенія годичнаго срока, Г. Министръ Юстиціи входилъ со всеподданнѣйшимъ къ Государю Императору представленіемъ, по разсмотрѣніи коего, Его Императорское Величество въ 19 день Мая изъявилъ Высочайшее соизволеніе на продолженіе существованія при Герольдіи временнаго стола и на удержаніе при первомъ Отдѣленіи Департамента Министерства Юстиціи двухъ Помощниковъ Столоначальника, съ производствомъ потребныхъ на сіе суммъ на прежнее основаніи еще на одинъ годъ.

— Высочайшею Его Императорскаго Величества конфирмаціею, послѣдовавшею въ 6 день минувшаго Мая на докладъ Генералъ-Аудиторіата, по военно-судному дѣлу, о рядовомъ Верхотурской Инвалидной командѣ изъ Шляхтичей Алмизѣ *Завишѣ*, повелѣно: его *Завишу*, за сочиненіе неприличныхъ писемъ, ругательство свѣго Начальника при ниж-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 11-go Czerwca.

Przez czas nieobecności w St. Petersburgu Ministra Sprawiedliwości Sekretarza Stanu *Daszkowa*, rozkazano zarządzać Ministeryum Sprawiedliwości Ministrówi Spraw Wewnętrznych Sekretarzowi Stanu *Bludowu*.

— Starszego Urzędnika 1-go Oddziału własney Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi, Radcę Stanu Szambelana *Bechtiejewa*, na własną jego prośbę, rozkazano przenieść na służbę do Królestwa Polskiego, podług naznaczenia Namiestnika Królestwa, Jenerała - Feldmarszałka Xięcia Warszawskiego, Hrabi Paskiewicza-Erywańskiego.

— Prezydent Kaukaskiej Izby Skarbowey, Radzca Stanu *Skopin*, Nayłaskawiey uwolniony na własną prośbę od tego obowiązku; a na jego miejsce rozkazano bydź Prezydentem pomienioney Izby, Kurskiemu Vice-Gubernatorowi, Rzeczywistemu Radcy Stanu *Naumowu*:

— Kurskim Vice-Gubernatorem, Nayłaskawiey rozkazano bydź zostającym w III Oddziale własney Jego Cesarskiej Mości Kancellaryi w obowiązku Expedytora, Radcy Kollegialnemu *Zawrowu*.

— Wiatski Cywilny Gubernator Rzeczywisty Radzca Stanu *Tiufajew*, Nayłaskawiey uwolniony ze służby.

— Członek Ogólnego Urzędu Morskiej Intendencji, 5 klasy *Andrejew*, Nayłaskawiey wyniesiony do czwartej klasy.

— Radzca Dworu Hrabia *Zabietto* Nayłaskawiey mianowany Radcą Kollegialnym. (G.S.P.)

— Z Naywyższego rozkazu, dnia 31 Maja 1836 roku nastąlego, dla prędszego rozstrzygnięcia przedstawień do nagród rangami, urządzony został przy 2-ey Expedycyi Heroldyi czasowey stoł na jeden rok, i dodano w I-m Oddziale Departamentu Ministeryum Sprawiedliwości dwóch starszych pomocników Naczelnika Stołu na tenże okres, z wydawaniem potrzebnych na to jedenastu tysięcy dwudziestu rubli z запасnych summ Ministeryum Sprawiedliwości. Z okoliczności zbliżenia się rocznego okresu, P. Minister Sprawiedliwości czyił nayuniżeńsze Jego Cesarskiej Mości przedstawienie, po rozpatrzeniu którego, Cesarz Jego Mość w dniu 19-m Maja oświadczył Naywyższe zezwolenie na dalsze istnienie przy Heroldyi czasowego stołu i na utrzymanie przy pierwszym oddziale Departamentu Ministeryum Sprawiedliwości dwóch pomocników Naczelnika Stołu, z wydawaniem potrzebnych na to summ na dotychczasowey osnowie jeszcze na rok jeden.

— Przez Naywyższą Jego Cesarskiej Mości konfirmacyą, nastą w dniu 6 zeszlego Maja, na przełożenie Jeneralnego Audytoryatu, w wojenno-sądowey sprawie o szeregowym Wierchoturskiej komendy inwalidów Szlachcicu Alojzym *Zawiszu*, rozkazano: *Zawiszę* za pisanie nieprzyzwoitych listów, łajanie swego Naczelnika przy wojskowych rang niższych i za fałszy-

нихъ чинахъ и за ложный на Начальника же доносъ, лишитъ шляхетскаго достоинства и перевестъ на службу въ Отдѣльный Кавказскій Корпусъ.

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ 27-й день минувшаго Апрѣля Высочайше повелѣть соизволил: опредѣляемыхъ въ Гимназіи и Узднѣи училища сверхъ штата учителей наукъ, языковъ, рисованія, черченія и чистописанія считать наравнѣ со штатными въ Дѣйствительной Государственной службѣ, съ предоставленіемъ имъ всѣхъ правъ оной, равно и классныхъ чиновъ, сообразно со степенью преподаваемыхъ ими предметовъ, а именно: обучающимъ въ Гимназіяхъ наукамъ и языкамъ, для коихъ полагаются по уставу старшіе учителя, 9-го, а прочимъ 10 класса, за исключеніемъ учителей рисованія, черченія и чистописанія, коихъ считать въ 12 классъ; учителямъ же наукъ и языковъ въ узднѣихъ училищахъ 12-го а учителямъ рисованія, черченія и чистописанія 14 класса. Но означенныхъ сверхъ штатныхъ учителей опредѣлять не иначе, какъ съ разрѣшенія Министра Народнаго Пресвѣщенія и на томъ же основаніи, какъ и штатныхъ, съ которыми они нынѣ сравниваются. (Опуб. Правитель. Сенатомъ Мая 21 дня 1837 года.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената о разномобразномъ примѣненіи Высочайше утвержденнаго мнѣнія Государственнаго Совѣта касательно противозаконнаго владѣнія мѣщаниномъ Короновскимъ крестьянами, *положилъ*: ст. 616 Св. Зак. (томъ IX) о штрафахъ, взимаемыхъ съ разночинца, владѣющаго людьми, и съ дворянина, давшаго свое имя для ихъ покупки, дополнить слѣдующимъ примѣчаніемъ: „Сему же штрафу подвергается и тотъ дворянинъ, который, со дня изданія настоящаго положенія, купить людей, находившихся въ незаконномъ владѣніи лица, неимѣющаго права потомственнаго дворянства, если не представить ясныхъ доказательствъ, что онъ не зналъ и не могъ знать не только о противозаконной ихъ покупке, но и о томъ, что они, по какому-либо не допускаемому законами акту, или случаю, находились въ услугахъ, или проживали у лица, неимѣющаго права владѣть людьми. Купленные дворяниномъ люди, доказавшіе, что они были прежде тѣмъ противозаконно пріобрѣтены разночинцемъ, во всякомъ случаѣ отъ сего новаго покупателя отбракуются; но если онъ представить узаконенныя выше доказательства о добросовѣстномъ ихъ пріобрѣтеніи: то, при отобраніи, получаетъ за нихъ установленное закономъ вознагражденіе. Вознагражденіе сие обращается на виновныхъ въ продажѣ, сверхъ того штрафа, которому они подлежатъ за противозаконную покупку людей.“ На подлинномъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта о дополненіи закона относительно крѣпостныхъ людей, бывшихъ въ противозаконномъ владѣніи у разночинцевъ и проданныхъ сими послѣдними лицами, имѣющимъ право на таковое владѣніе, Высочайше утвердить соизволил и повелѣлъ исполнить. *Предсѣдатель Государственнаго Совѣта Графъ Новосилцовъ*. 16 Апрѣля 1837. Приказали: по сему Высочайше утвержденному мнѣнію Государственнаго Совѣта, послать указы всѣмъ присутственнымъ мѣстамъ и Правительственнымъ лицамъ, для должнаго, до кого что изъ нихъ касается, будетъ, свѣденія и исполненія; а въ Святѣйшій Правительствующій Синодъ, во всѣ С. Петербургскіе и Московскіе Правительствующаго Сената Департаменты и общія оныхъ Собранія сообщить ввѣденія; для припечатанія же въ издаваемыхъ отъ Сената вѣдомствахъ, Конторѣ Сенатской Типографіи дать извѣстіе. Мая 26 дня 1837 года. (По Общему Собранію 1-хъ 3-хъ Департаментовъ.)

— Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, рассмотрѣвъ представленіе Временнаго Совѣта для управленія Департаментомъ Государственныхъ Имуществъ о распорядителномъ установленіи для казенныхъ крестьянъ правилъ въ отношеніи платежа податей на имѣнія упраздненныя Римско-Католическихъ монастырей, находить, что представляющійся въ настоящемъ дѣлѣ вопросъ обнимаетъ два предмета: 1.) Освобожденіе крестьянъ сихъ имѣній отъ взыскапія пени за невзносъ податей, какъ то полагаетъ Временный Совѣтъ, и 2.) Изъятіе ихъ отъ платежа дворянскихъ складочныхъ денегъ; предметъ оставшійся со стороны Временнаго Совѣта безъ заключенія. Принявъ въ соображеніе, что помянутыя имѣнія состоятъ въ вѣдомствѣ казны и по изясненію Временнаго Со-

wy на Naczelnika donos, pozbawić szlacheckiego dostojenstwa i przeniesć na służbę do oddzielnego Kaukazkiego Korpusu.

— Cesarz Jego Mość, po nastalém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, dnia 27 zeszłego Kwietnia NAWYŻEY rozkazać raczył: naznaczonych do Gimnazyów i szkół Powiatowych nad etat nauczycieli nauk, języków, rysunkow i kalligrafii, uważać na równi z etatowemi w rzeczywiście służbie Państwa, z zostawieniem dla nich wszystkich jej praw, również i rang klassycznych, podług stopnia wykładanych przez nich przedmiotów, a mianowicie: uczącym w Gimnazyach nauk i języków, do których przeznaczają się podług ustawy starsi nauczyciele, 9-tey, a innym 10 klasy, wyłączając nauczycieli rysunkow i kalligrafii, których liczyć w 12 klassie; nauczycielom zaś nauk i języków w szkołach Powiatowych 12-tey, a nauczycielom rysunkow i kalligrafii 14-tey klasy. Ale pomienionych nad-etatowych nauczycieli naznaczać nie inaczej, jak z rozstrzygnięcia Ministra Narodowego Oświecenia i na teyże osnowie, jak i etatowych, z którymi oni teraz są porównani. (Ogł. Rz. S. 21 Maja 1837 roku.)

— Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Ogólnego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu o niezgodném zastosowaniu NAWYŻEY utwierdzoney Opinii Rady Państwa względem przeciwnego prawu posiadania włosciian przez mieszczanina Koronowskiego, *postanowiła*: art. 616 Połączenia Praw (tom IX) o sztrafach, uzyskiwanych od różnoczynca, posiadającego ludzi, i od dworzanina, który użyczył swego imienia na ich zakupienie, dopełnić następującym przypisem: „Temuż sztrafowi podlega i ten dworzaniin, który od dnia wydania niniejszego postanowienia, kupi ludzi, znajdujących się pod nieprawném posiadaniem osoby, niemającej prawa na dziedziczne dworzanstwo, jeżeli nie okaże wyraźnych dowodów, iż on nie wiedział i nie mógł wiedzieć nie tylko o ich przeciwném prawu kupieniu, ale i o tém, iż dla jakiegokolwiek niedozwolonego przez prawa aktu, albo zdarzenia, znajdowali się na usługach, albo przemieszkiwali u osoby, nie mającej prawa posiadania ludzi. Kupieni przez dworzanina ludzie, którzy dowiodą, iż oni zostali przedtém nieprawnie nabytemi przez różnoczynca, we wszelkiém zdarzeniu od tego nowego nabywcy mają bydź odbierani; ale jeżeli on okaże dowody, prawem wyżej tu przepisane, o dobrém ich nabyciu: tedy przy odebraniu otrzymuje za nich ustanowione prawem wynagrodzenie. Wynagrodzenie to ma bydź odnoszone na winnych w przedaży, oprócz tego sztrafu, któremu oni podpadają za przeciwne prawu nabycie ludzi.“ Na autentyku Opinii napisano: Jego CESARSKA Mość nastalą Opinią na Ogólném Zebraniu Rady Państwa o dopełnieniu prawa względem poddanych ludzi, byłych w nieprawném posiadaniu u różnoczynców i przedanych przez tych ostatnich osobom, mającym prawo na takowe posiadanie, NAWYŻEY utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. *Prezydent Rady Państwa Hrabia Nowosilcow*. 16 Kwietnia 1837 roku. *Rozkazali*: podług tey NAWYŻEY utwierdzoney Opinii Rady Państwa, posłać ukazy do wszystkich sądowych i urzędowych miejsc i do osob Rządowych, dla należytey, do kogo co z nich należeć będzie, wiadomości i wypełnienia; a do Najswiętszego Rządzącego Synodu, do wszystkich St. Petersburskich i Moskiewskich, Rządzącego Senatu Departamentów i Ogólnych ich Zebrań posłać zawiadomienia; dla wydrukowania zaś w wydawaney przez Senat gazecie, Kantorowi Senackiey Drukarni dać wiadomość. Maja 26 dnia 1837 roku. (z Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów.)

— Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Rady Czasowey do zarządzenia Departamentem majątków Państwa o rozciągnięciu ustanowionych dla skarbowych włosciian prawideł względem płacenia podatków na majątki skonfiskowanych Rzymsko-Katolickich klasztorów, znajduje, iż zachodzące w niniejszey rzeczy pytanie obejmuje dwa przedmioty: 1) Uwolnienie włosciian tych majątkow od uzyskania pny za niewypłatę podatkow, jak to mniema Rada Czasowa, i 2) wyjęcie ich od płacenia dworzańskich pieniędzy składkowych; przedmiot, który ze strony Rady Czasowey został bez rozstrzygnięcia. Uważając, iż wspomniane majątki zostają pod władzą skarbu i podług wyrażenia Rady Czasowey, są zarządzane na teyże osnowie, jak i majątki Starościńskie w Guberniach zachodnich; włosciian-

вѣта, управляются на томъ же основаніи, какъ и старостинскія въ Западныхъ губерніяхъ; крестьяне же сихъ послѣднихъ, по ст. 332 св. уст. о подат., отъ взысканія пени освобождены и не подлежатъ также платежу дворянскихъ складочныхъ денегъ, которыя, по ст. 87, 88 и 89 св. зак. о состоян. (т. IX) учреждаются собственно только между дворянами: или на надобности, необходимыя для дворянства всей губерніи, или на предметы общей надобности несоставляющіе, Государственный Совѣтъ *положилъ*: 1.) Постановленное въ ст. 332 ст. уст. о подат. (т. V) правило объ освобожденіи крестьянъ казенныхъ арендныхъ и старостинскихъ имѣній отъ взысканія означенной въ сей статьѣ пени, распространить впредь въ равной мѣрѣ и на крестьянъ, состоящихъ нынѣ въ управленіи казенныхъ имѣній, упраздненныхъ Римско-Католическихъ монастырей, изъявъ ихъ при томъ и отъ сбора на дворянскія складки, съ тѣмъ однако же, чтобы, во избѣжаніе дробныхъ расчетовъ, въ случаѣ если бы складки таковыя гдѣ либо введены были въ дѣйствіе уже нынѣ, или удостоенныя Высочайшаго утвержденія, смѣты земскихъ повинностей, распорядокъ сей возымѣлъ начало свое не прежде, какъ по истеченіи трехлѣтій, на которыя тѣ смѣты составлены; и 2.) Взысканную доселѣ съ крестьянъ означенныхъ имѣній, со времени поступленія оныхъ въ управленіе казны, пени, зачестъ въ состоящую на нихъ податную недоимку, не давая однако обратнаго настоящему разрѣшенію дѣйствія въ отношеніи дворянскихъ складочныхъ денегъ, какъ вступившихъ не въ Государственную казну, а въ распоряженіе дворянства при допущеніи прежняго порядка. (Опуб. Правитель. Сен. Мая 29 дня 1837 года.) (С. В.)

— Во Вторникъ, 1-го сего Іюня, въ 11-мъ часу утра, скончался, къ общему сожалѣнію, послѣ продолжительной болѣзни, Генералъ отъ Инфантеріи, Генералъ-Адъютантъ, Членъ Государственного и Военнаго Совѣтовъ, Предсѣдатель Комитета, Высочайше утвержденнаго въ 18-й день Августа 1814 года, С. Петербургской крѣпости Комендантъ и всѣхъ Россійскихъ Орденовъ Кавалеръ Александръ Яковлевичъ *Сукинъ*, на 75-мъ году отъ рожденія.

— Предсѣдателемъ Комитета, учрежденнаго въ 18-й день Августа 1814 года, Всемилостивѣйше повелѣно быть Генералу отъ Артиллеріи *Капцевичу*.

— Рижскій Гражданинъ Готгильфъ Самуель *Фридеричи* получилъ десятилѣтнюю привилегію на сдѣланное имъ изобрѣтеніе въ устройствѣ печей. Выгода таковыхъ печей, по показанію изобрѣтателя, состоитъ въ томъ, что комнатный воздухъ, очищаясь во время топки отъ вредныхъ испареній, въ немъ содержащихся, вмѣстѣ съ тѣмъ значительно нагревается; таковыя печи требуютъ гораздо меньше топлива.

— Мѣдныхъ дѣлъ мастеръ Адамъ *Юргенсъ* получилъ десятилѣтнюю привилегію на новоизобрѣтенный имъ холодильный приборъ. Снарядъ сей, по описанію просителя, доставляетъ несравненно болѣе выгоды противу употребляемыхъ нынѣ при винокуреніи, какъ въ отношеніи чистоты вина, такъ равно скорѣйшаго производства и меньшей потребности топлива. (Спб. В.)

Брестъ, 12-го Мая.

Много уже лѣтъ рѣка Бугъ не была такъ благоприятна для здѣшнихъ промышленниковъ и помѣщиковъ. Съ 15 Марта она очистилась отъ льда и прибылъ воды въ ней оказалась значительною; и хотя съ половины Апрѣля вода начала было убывать, однако сильными дождями въ концѣ того мѣсяца вода Буга наполнилась до прежней высоты. Съ 23 Марта началась навигація и съ того времени по 1 число Мая прошло мимо Бреста болѣе въ Данцигъ, частью въ Царство Польское: дубасовъ 2, галероу 290, лодокъ 10, плотовъ 93. Всѣ эти суда отправились для очистки грузовъ пошлиною въ Нуридскую таможеню, какъ ближайшую отъ впаденія Буга въ предѣлы Царства Польскаго.

Что касается до сухопутной торговли чрезъ Брестъ съ Царствомъ Польскимъ, то она съ Мая мѣсяца идетъ весьма тихо. Причиною тому необыкновенное разлитіе въ концѣ Апрѣля рѣки Вислы и уничтоженіе у Варшавы моста; до устроенія его здѣшняя торговля едва ли можетъ оживиться. Теперь только срочные товары не въ значительныхъ партияхъ, переправляемые чрезъ Вислу съ значительными расходами, доставляются изъ Варшавы. Вообще въ нынѣшнемъ году большіе снѣга и долговременная испорченность дорогъ, весьма много замедляли ходъ торговли. (К. Г.)

Варшава, 21-го Іюня.

Постановленіемъ Администраціоннаго Совѣта отъ

не за тѣхъ ostatnich, podług art. 332 Połączenia Ustaw o podatkach, od uzyskiwania peny są uwolnieni i nie podlegają także płaceniu dworzańskich składkowych pieniędzy, które, podług artykułów 87, 88 i 89 Połączenia Praw o stanach (t. IX) rozkładają się tylko właściwie między dworzanami: albo na potrzeby konieczne dla Dworzeństwa całej Gubernii, albo na przedmioty, powszechny potrzeby niestanowiące, Rada Państwa postanowiła: 1) Ustanowione w 332 art. Ustaw o podatkach (t. V) prawidło o uwolnieniu włościan skarbowych, arendownych i starościńskich majątków od uzyskiwania opisanej w tym artykule peny, rozciągnąć na przyszość w równej mierze i na włościan, zostających teraz w zarządzie majątków skarbowych, skassowanych Rzymsko-Katolickich klasztorów, wyłączszy ich przytém od poboru na składki dworzańskie, z tѣm atoli zastrzeżeniem, iżby dla uniknienia drobnych rachunków, w zdarzeniu, jeśliby składki te gdziekolwiek były już objęte w liczbie uskuteczniających się teraz, albo otrzymały *NAYWYŻSZE* utwierdzenie, wyliczenia ziemskich powinności, rozporządzenie to wzięto swój początek nie pierwie, jak po upływie trzech lat, na które te wyliczenia są rozłożone; i 2) uzyskaną dotąd penę z włościan pomienionych majątków, od czasu weyścia ich pod zarząd skarbu, policzyć do zostających na nich podatkowych zaległości, nie dając jednakże wsteczного skutku niniejszemu rozstrzygnięciu względnie dworzańskich składkowych pieniędzy, jako weszłych, nie do kassy Państwa, lecz pod rozporządzenie dworzeństwa przy dopuszczeniu dotychczasowego porządku. (Opubl. przez Rz. Senat 29 Maja 1837 roku.) (G. S.)

— We wtorek, 1-go ter. Czerwca, o godzinie 11-tej zrana, umarł tu powszechnie żałowany, po długiej chorobie, Jenerał Piechoty, Jenerał-Adjutant, Członek Rady Państwa i Rady Woyskowej, Prezydent Komitetu *NAYWYŻSZE* utwierdzonego 18-go Sierpnia 1814 roku, Komendant St. Petersburgskiej twierdzy i wszystkich Rossyjskich orderów Kawaler, Alexander Jakowlewicz *Sukin*, mając 73 lata wieku.

— Prezydentem Komitetu, ustanowionego w dniu 18 Sierpnia 1814 roku, *NAYWYŻSZE* rozkazano bydź Jenerałowi Artylleryi *Kapcewiczowi*.

— Obywatel miasta Rygi *Gothelf Samuel Friderici*, otrzymał dziesięcioletni przywilej na swój wynalazek stawiania pieców. Dobroć tych pieców, podług opisu wynalazcy zależy na tѣm, że powietrze w pokoju, oczyszczając się w czasie palenia od szkodliwych wyziewów w niem zebranych, razem z tѣm znacznie się ogrzewa; piece te daleko mniej potrzebują opału.

— Mosiężnik Adam *Jurgens*, otrzymał dziesięcioletni przywilej na nowo wynaleziony przezeń chłodzący aparat. Aparat ten, podług opisu wynalazcy, czyni daleko więcey korzyści w porównaniu do używanych teraz w pędzeniu wódki, tak co do czystości, jak równie co do prędszego odchodu i mniejszey ilości opału. (G. S. P.)

Brześć, 12-go Maja.

Od wielu już lat rzeka Bug nie była tak korzystną dla tutejszych przemysłników i obywateli; 15-go Marca oczyściła się ona od kry i przyptyw w niej wody był znaczny; a chociaż od połowy Kwietnia woda zaczęła upadać, jednakże od wielkich deszczów ku końcowi tego mѣсяca woda w Bugu powróciła do uprzedniej swej wysokości. Od dnia 25 Marca rozpoczęła się żegluga, i od tego czasu do 1-go Maja przeszło przez Brześć *naywięcey* do Gdańska, częścią do Królestwa Polskiego: dубасовъ 2, галероу 290, łodzi 10, płytów 93. Wszystkie te statki popłynęły dla opłacenia cła za ładunki do tamożni Nuryckiej, jako *naybliższej* od weyścia Bugu do Królestwa Polskiego.

Co do handlu lądowego przez Brześć z Królestwem Polskim, idzie on od mѣсяca Maja bardzo powolnie. Przyczyną tego jest nadzwyczajny wylew Wisły ku końcowi Kwietnia i zniesienie pod Warszawą mostu; do czasu jego postawienia handel tutejszy za ledwo się może ożywić. Teraz tylko towary terminowe w małej liczbie, przeprawiane przez Wisłę ze znacznymi kosztami, są dostarczane z Warszawy. W powszechności, w teraźniejszym roku wielkie sнѣgi i trwające przez czas długi bezdroże, bardzo wiele przyczyniły się do opóźnienia ruchu handlu. (G. H.)

Warszawa, dnia 21 Czerwca.

Rada Administracyjna pod d. 14 (26) Maja 1837

14 (26) Мая 1837 г., определено, что золотая и серебряная мѣлочная монета чеканеная во время революціоннаго правленія, должна быть вынута изъ обращенія и только до конца сего года, таковая монета въ публичномъ курсѣ при уплатѣ податей и другихъ принадлежностей, можетъ быть принимаема или размѣниваема. (G. C.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 17-го Іюня.

Сюда прибыли: Императорско-Россійскій Двѣствит. Статс. Совѣт., Камергеръ и Директоръ Государст. Банка Погашенія Долговъ, *Обресковъ* изъ Ст. Петербурга; Уполномоченный Короля Французовъ при Кор. Шведскомъ Дворѣ *Биллекокъ* изъ Парижа. — Выѣхали: Е. Святл. Князь Вильгельмъ *Радзивилъ* съ супругою въ Дрезденъ; Императорско-Россійскій Генералъ-Маіоръ *Киль* въ Ст. Петербургъ; Кор. Шведскій Чрезвычайный Посолъ и Полномоч. Министръ при здѣшнемъ Дворѣ Баронъ *д'Оссонъ* въ Теплицъ.

(A.P.S.Z.)

А в с т р і я.

Вѣна, 5-го Іюня.

Въ здѣшней Терезіанской Академіи, нѣскольکو дней свирѣпствуетъ гастрическая лихорадка, отъ которой въ весьма непродолжительное время заболѣло болѣе ста учениковъ и нѣскольکو учителей. Предприняты нужныя мѣры для прекращенія оной.

— По донесеніямъ, изъ Константинополя чрезъ послѣднюю почту, курсъ Турецкой монеты, день ото дня уменьшается, такъ, что за одинъ флор. кон. монеты, (4 зл. п.) платили 460 парасъ.

— Увѣдомляютъ изъ Инсбрука, что 31 Мая, тамъ было чувствуемо сильное землетрясеніе, въ двухъ ударахъ одинъ послѣ другаго, продолжавшихся отъ 8 до 10 секундъ. (G. C.)

Ф р а н ц і я.

Парижъ, 9-го Іюня.

Журналы наполнены подробностями о Герцогинѣ Еленѣ Орлеанской. Она имѣетъ 24 года а кажется не болѣе 19, — такъ прелестна ея наружность. Черты лица ея весьма правильны, волосы свѣтлые, глаза голубые, росту болѣе высокаго нежели средняго, съ виду и въ обращеніи много имѣетъ важности и благородства, улыбка привлекательна. Весь дворъ превозноситъ ее до небесъ называя ее образцемъ красоты. Во время проѣзда Герцогини чрезъ Алсе, предъ Велико-Герцогскимъ дворцомъ, лошади одного экипажа испуганные криками народа бросились и ушибли человека и женщину съ ребенкомъ. Герцогиня тотчасъ послала симъ несчастнымъ 1,000 фран.; эти люди уже выздоравливаютъ.

— Дешени, полученные Правительствомъ изъ Байонны сообщаютъ, что Карлистское войско при Барбастро потеряло значительный уронъ. Напрасно *Донъ-Карлосъ* старался открыть себѣ путь въ Каталонскія горы; онъ отраженъ соединенными силами Барона *Мееръ* и Генерала *Ораа*, лишился убитыми и ранеными, оставленными на мѣстѣ битвы, или взатыми въ плѣнъ 3,000 чел. Почему Правительство медлитъ съ объявленіемъ такой депеши, это не новость, и дѣло самое вѣроятное. — Извѣстія полученные сегодня обыкновеннымъ путемъ изъ Байонны упоминаютъ, что во всякомъ случаѣ, должно было надѣяться нападенія на Карлистовъ, почему Генералъ *Ораа* соединился уже съ Генер. *Мееръ*. Письма изъ Сарагоссы описывая положеніе Карлистовъ весьма затруднительнымъ, прибавляютъ къ тому, что побѣги чрезвычайно усиливаются въ ихъ войскѣ. Вездѣ, гдѣ только *Донъ-Карлосъ* былъ въ Аррагоніи, его принимали весьма хладнокровно. — Говорятъ напоследокъ объ одной новѣйшей депеши, которая сообщаетъ (безъ сомнѣнія невѣрно), что *Эспартеро* отправился уже изъ Пампелоны въ Аррагонію.

— Генералъ *Эвансъ* намѣренъ былъ 10-го ч. с. м. отправиться возвратно въ Англію. Легіонъ изъ его команды отступилъ въ Гернани, тотчасъ по взятіи Акдоина. Гернани сильно укрѣпленъ; Карлисты за то осадили деревню Урниету, съ довольно значительною силою.

10-го Іюня.

Хотя Министерскіе журналы, ничего неупоминаютъ о договорѣ съ *Абдель-Кадеромъ*, однако въ залѣ совѣщаній Палаты Депутатовъ говорили, что уже договоры приведены къ концу, по силѣ коихъ *Абдель-Кадеръ* обязывается платить дань Франціи, а Франція съ своей стороны признаетъ его Беємъ Орана. Въ самомъ дѣлѣ изъ Тремецена выступятъ Французы и предадутъ сей городъ поколѣнію Кулуглисъ, однако ни подъ какимъ предлогомъ *Абдель-Кадеръ* не будетъ въ правѣ завладѣть симъ городомъ. Между его паншалыкомъ и Французскимъ о-

roku, wydała postanowienie, podług którego moneta złota i srebrna zdawkowa, wybijana ze stemplem Rządu rewolucyjnego, ma być wywołana z obiegu, i tylko do końca roku bieżącego w kursach publicznych w podatках i innych należnościach przysługującej lub wymienianej być może. (G. C.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y.

Berlin, dnia 17 Czerwca.

Przybyli tu: CESARSKO-Rossyyski Rzeczywisty Radzca Stnu, Szambelan i Dyrektor Banku Państwa umorzenia długów, *Obreskow*, z St. Petersburga; Pełnomocnik Króla Francuzów przy Kr. Szwedzkim dworze *Billecocq*, z Paryża. Wyjechali: JO. Xiążę Wilhelm *Radziwill* z małżonką do Drezna; CESARSKO-Rossyyski Jenerał-Major *Kiel* do S. Petersburga; Królewsko-Szwedzki Poseł Nadzwyczajny i Minister Pełnomocny przy tutejszym dworze Baron *d'Ohsson* do Cieplic.

(A.P.S.Z.)

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 5 Czerwca.

W tutejszej Akademii Teresjańskiej, panuje od dni kilku febra gastryczna, którą w krótkim bardzo czasie, więcey jak stu nożniów i kilku nauczycieli, złożonych zostało. Przedsięwzięto stosowne środki dla zbadania przyczyny tego złego i zarządzenia takowemu.

— Podług doniesień ze Stambułu ostatnią pocztą otrzymanych, kurs monety tureckiej staje się coraz niższym tak dalece, że za jeden złt. monety konwencyoney (4 zł. p.), płacono 460 paras.

— Donoszą z Insbруku, że dnia 31 Maja dało się tam uczuć dosyć mocne trzęsienie ziemi wedwóch uderzeniach, tuż po sobie następujących, które przez 8 do 10 sekund trwały. (G. C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 9-го Czerwca.

Dzienniki zapełnione są szczegółami o Xiążynie Helenie Orleańskiej. Ma ona lat 24, ale nie wydaje się jak na 19, tak jest jeszcze świeża i tak młodzieńczo wygląda. Rysy jej twarzy są nader regularne, włosy ma blond, oczy niebieskie, wzrostu więcey wysokiego, aniżeli średniego, pełna powagi i spamiętałości w postawie i ruszeniu, uśmiech ma żniwający. Cały dwór wynosi ją pod niebiosy, nazywając ją niepospolitą pięknością (*une beauté hors de ligne*). W czasie przejazdu Xiążyny przez Alsay, przed pałacem Wielko-Xiążęcym, konie jednego pojazdu, przestraszone okrzykami pospólstwa, rozbiegły się i roztratowały jednego mężczyznę i kobietę z dzieckiem. Xiążyna posłała natychmiast 1,000 franków tym nieszczęśliwym, którzy już do zdrowia powracać zaczynają.

— W депешах, które Rząd otrzymał z Bayonny, jest udzielona wiadomość, że woysko Karolistów pod Barbastro znaczną poniosło klęskę. Napróżno chciał *Don Carlos* utworować sobie drogę w góry Katalonii; został odparty połączonymi siłami Barona *Meer* i Jenerała *Oraa*, straciwszy w poległych i ranionych na pobojuwisku zostawionych, lub w jeńcach 3,000 ludzi. Ze Rząd opóźnia ogłoszenie takiej депеши, nie masz w tém nic nowego; jest to rzecz podobna do prawdy. — Wiadomości otrzymane dziś drogą zwyczajną z Bayonny, namieniają właśnie, iż w każdym razie należało się spodziewać uderzenia na Karolistów, w którymto celu, już się połączył Jenerał *Oraa* z Jener. *Meer*. Listy z Saragossy wystawiają położenie Karolistów bardzo przykrém, namieniają oraz, że zbiegowstwo wzmagają się nadzwyczajnie w ich szeregach. Wszędzie, którędy tylko przechwał *Don Carlos* w Arragonii, był bardzo oziębły przyjmowany. — Mówią nareszcie o jednej депеши, najpóźniej nadesłanej, w której ma być doniesienie (bezwątpienia nie prawdziwe), że *Espartero* wyruszył już z Pampelony do Arragonii.

— Jenerał *Evans* miał zamiar wyjechać d. 10 b. m. z powrotem do Anglii. Legia jego dowództwa, cofnęła się do Hernani zaraz po zdobyciu Andoin. Hernani jest mocno obwarowane; natomiast osadzili Karolisci wieś Urnieta, dość znaczną siłą.

Dnia 10.

— Lubo dzienniki ministerjalne nie wspominają o traktacie z *Abdel-Kaderem*, mówiono przecież na dniu wczorajszym w sali konferencyoney Izby Deputowanych, że ugoda już przyszła do skutku, mocą której, *Abdel-Kader* obowiązuje się płacić haracz Francyi, ta zaś ze swojej strony uznaje go Bejem Oranu. Z Tremececy wyudą wprawdzie Francuzi i oddadzą to miasto pokoleniu Coulouglis; pod żadnym jednak pozorem, nie będzie wolno *Abdel-Kaderowi* opanowywać tego miasta. Między Bejowstwem jego a posiadłością francuzką, będzie oznaczona granica; nadto obowią-

кругомъ, будетъ положена граница, притомъ онъ обязывается не возмущать поколѣній находящихса подъ властію Франціи. Для вѣрности касательно исполненія принятыхъ условій, онъ доставилъ уже заложниковъ.

— Упомянутыя вчера телеграфическія депеши слѣдующаго содержанія: 1) „*Bordeaux 7 Іюня въ 8 час. вечера.* Увѣдомляютъ изъ Яки, что рекогносцировка 2-го ч. с. м. была важнѣе, нежели какъ сначала полагали; даже дошло бы до общей битвы, еслибы непріятель хотѣлъ оставить масличный лѣсъ окружающій часть Барбастро. Впрочемъ не смотря на то, совершенно истребленъ одинъ Карлистскій баталіонъ и кавалерія ихъ много потеряла; съ другой стороны кажется убитъ Полковникъ *Конрадъ*. *Ораа* не приняла предложенія *Донъ-Карлоса*, чтобы избрать какой либо городъ нейтральнымъ, для помѣщенія въ немъ раненыхъ съ обѣихъ сторонъ. Карлисты не перестаютъ укрѣплять Барбастро, гдѣ только на 8 дней имѣютъ продовольствія, котораго со стороны не могутъ болѣе получать.— 2) „*Байонна 8-го Іюня въ 2 часа.* Генераль *Ораа* рапортомъ къ Генералу *Эспартеро* въ Тафалъ увѣдомляетъ, что Карлисты ночью съ 4-го ч. с. м. перевели своихъ раненыхъ при *Эстадиллѣ* на лѣвый берегъ Синка и что онъ (*Ораа*) 5-го ч. на разсвѣтъ, отправится противу Барбастро, которое по всякому вѣроятію оставлено. Баронъ *Мееръ* двинулся противу (*Фонса*). При рекогносцировкѣ 2-го ч. с. м. не было стычки съ непріятелемъ. (G. C.)

11-го Іюня.

Король и Королевская Фамилія которые третьяго дня отправились въ Трианонъ, вчера въ 3 часа по полудни прибыли въ Версаль, гдѣ приняты съ радостными восклицаніями. Король тотчасъ осматривалъ нѣкоторыя галереи новаго музея, который завтра будетъ открытъ.

— Сегодня по полудни носились здѣсь невѣроятныя слухи, что курьеръ изъ Лондона, который тотчасъ отправился въ Версаль доставилъ извѣстіе о смерти Англійскаго Короля.

— Письмо изъ Сарагоссы отъ 6 ч. содержитъ слѣдующее: „*Донъ-Карлосъ* 5-го ч. при *Эстадиллѣ* перешелъ чрезъ Синка. 5 ч. было для Христианосовъ пагубнымъ, *Ораа* убитыми и ранеными лишился болѣе 4,000 чел. Кавалерія произвела между ними ужасное опустошеніе. Алжирскій легіонъ до того ослабленъ, что едва осталось 300 чел., которые намѣрены были чрезъ Пампелону возвратиться во Францію. Дивизія *Виллападиерна* разсѣяна, и потому *Ораа*, велѣлъ арестовать этого Генерала.“ (A.P.S.Z.)

— Въ продолженіе вчерашняго дня Правительство получило слѣдующія телеграфическія депеши: 1) „*Нарбонна 10 Іюня въ 9½ час. утра.* 8-го ч. въ Сеуд'Ургель было извѣстно, что Наварцы съ значительной потерей перешли чрезъ Синку и своихъ раненыхъ собрали въ Беневаръ. Въ Тремпъ ожидали войска *Донъ-Карлоса* къ 7-му ч. Іюня. Между Вишь и Берга 6-го ч. произошло сраженіе, въ которомъ Карлисты подъ командою Генерала *Тристани* въ числѣ 5,000 чел. разбили дивизію Генерала *Орсоза*, состоящую изъ 1,000 чел., изъ коихъ 200 взяты въ плѣнъ.“— 2) „*Bordeaux 9 Іюня въ 7 час. вечера.* Карлистская экспедиція перешла при *Эстадиллѣ* чрезъ Синку лишаась 100 чел. плѣнными и столько же убитыми и ранеными. 5-го ч. утромъ, *Ораа* вступилъ въ Барбастро и шелъ за непріятелемъ по пятамъ. Баронъ *Мееръ* двинулся въ направленіи къ Тону на правомъ берегу Синка.“— 3) „*Байонна 9-го Іюня въ 2½ час. по полудни.* Въ Сангуэсъ схваченъ Карлистскій шпионъ, у котораго найдено повелѣніе *Донъ-Карлоса*, чтобы всѣ баталіоны не слишкомъ нужны въ Наваррѣ, немедленно собрать, чтобы обратиться въ Аррагонію. Сборъ начался 5 ч. с. м.; 15 батал. и вся артиллерія стоитъ между *Эшарри* и *Эстеллою*. *Эспартеро* 6-го ч. остался въ Тафаллѣ, для наблюденія за сямъ корпусомъ; въ Аррагонію откомандировано только 4,000 чел. Смерть Полковника *Конрада* несомнительна. Тѣло его погребено въ Сарагоссѣ со всеми военными почестями. На счетъ сраженія 2 ч. с. м., въ которомъ онъ смертельно раненъ до сихъ поръ ничего официально не извѣстно. Впрочемъ не сомнительно, что Карлисты отправляясь въ Каталонію перешли 5-го ч. чрезъ Синку.“— 4) „*Байонна 9 Іюня въ 5 час. вечера.* Сей часъ прибылъ сюда Генераль *Эвансъ*, удаляясь подобно многимъ другимъ Англійскимъ Офицерамъ изъ Испанской службы; останется только 1,500 Англичанъ, которые составятъ будутъ бригаду подъ начальствомъ Полковника *О'Коннелъ*. Въ Санъ-Себастьянѣ и окрестностяхъ, принявъ команду надъ Англійскимъ и Испанскимъ войскомъ Генераль *Мирасоль*, который тотчасъ отправилъ моремъ 2 батал. въ Сантандеръ. Они назначены въ Кастилію, гдѣ опасаются нашестві-

зуе się Bey, nie podburzać pokoleń pod zwierzchnictwem Francyi zostających. Na pewność dotrzymania przyjętychъ zobowiązań, stawilъ jużъ zakładnikówъ.

— Namienione wczora depesze telegraficzne są takie: 1) „*Z Bordeaux, 7 Czerwca o godz. 8 wieczorem.* Donoszą z Jacca, że rozpoznanie zrobione d. 2 b. m. było więcej znaczącem, aniżeli z początku sądzono; byłoby nawet przyszło do powszechney walki, gdyby nieprzyjaciel chciałъ był opuścić lasek oliwny, otaczający część Barbastro. Mimo to wszakże, zniesiono do szczętu jeden batalion Karolistowski, a jazda ich wiele ucierpiała; z drugiej strony, poległ podobno Półkownik *Conrad*. *Oraa* nie przyjąłъ propozycyi *Don Carlosa*, aby obracъ jedno z miast za neutralne, dla mieszczenia w niemъ zbolonychъ ranionychъ. Karoliści nie przestają umacniać Barbastro, gdzie jużъ tylko na dni 8 mają żywności, która z zewnątrz nie może imъ byдъ dowieziona.— 2) „*Bayonna, 8 Czerwca o godz. 2-ey.* W raporcie Jenerała *Oraa*, zdanymъ Jenerałowi *Espartero* w Tafalla, donosi tenże, iż Karoliści w nocy z 4-go b. m. przeprawili ranionychъ swoichъ pod *Estadilla* na lewy brzegъ Cinca, i że on (*Oraa*), d. 5 ze świtemъ wyruszyłъ na Barbastro, które podługъ wszelkiego podobieństwa opuszczone zostało. Baron *Meer* posuwał się na Fons. Przy rozpoznawaniu na d. 2 b. m. nie przyszło do spotkania z nieprzyjacielemъ.“

Dnia 11.

Król i rodzina Królewska udali się wczora do Trianon, wczora o godz. 3 po południu przybyli do Versaillu, gdzie Królewstwo Ich Mość przyjęci byli z radośnemi okrzykami. Wkrótce po przybyciu Król oglądałъ niektóre galerye nowego muzeum, jutro mającego byдъ otwartemъ.

— Dzisiaj po południu biegaly niepodobne do wiary pogłoski, że goniec z Londynu, który się natychmiast udał do Versaillu, przywiozłъ wiadomość o śmierci Króla Angielskiego.

— List z Saragossy pod d. 6 zawiera, co następuje: „*Don Carlos* d. 5 pod *Estadilla* przeszedłъ przez Cinca. Dzień 5 dla Krystynistówъ byłъ zgnubnymъ, *Oraa* w zabitychъ i ranionychъ straciłъ więcej 4,000 ludzi. Kawalerya zrzuciła między niemi okropne spustoszenie. Legia Algierska do tego stopnia została zniszczoną, że zaledwo pozostało 300 ludzi, którzy chcą przez Pampelonę powrócić do Francyi. Dywizya *Villapadierna* rozproszyła się, a *Oraa* tego Jenerała aresztować kazałъ.“ (A.P.S.Z.)

— W ciągu dnia wczorayszego, nadeszły do Rządu następujące depesze telegraficzne: 1) „*Narbonna, 10 Czerwca o pół do 10-ey rano.* Dnia 8 wiadzano w Seud'Urgel, że Nawarczykowie ze znaczną stratą przeprawili się przez Cinca i ranionychъ swoichъ zgromadzili w Benevarre. W Trempъ spodziewano się przybycia woyska *Don Carlosa* na dzień 7 Czerwca. Między Viшь i Berga, przyszło dnia 6 do bitwy, w której Karoliści pod dowództwem Jener. *Tristani*, mającъ 5,000 ludzi, pobili dywizyя Jenerała *Orsozo*, z 1,000 ludzi złożoną, z których 200 wzięto w niewolę.— 2) „*Bordeaux, 9 Czerwca o godz. 7 wieczorem.* Wyprawa Karolistowska przeprawiła się pod *Estadilla* przez Cinca, utraciwszy 100 ludzi w jeńcach i drugie tyle w ranionychъ lub zabitychъ. Dnia 5-go rano wszedłъ *Oraa* do Barbastro i postępowałъ tużъ za nieprzyjacielemъ. Baron *Meer* posuwał się w kierunku do Tono po lewymъ brzegu Cinca.“— 3) „*Bayonna, 9 Czerwca o pół do 3-ciey z południa.* W Sanguesa ujęto szpiega Karolistowskiego, przy którymъ znaleziono rozkazъ *Don Carlosa*, ażeby wszystkie z баталіонówъ jużъ mniej potrzebnychъ w Nawarrze, zgromadzono dla zrobienia niemi dywersyi w Arraгоніи. Zbieranie rozpoczęło się d. 5 b. m.; piętnaście баталіонówъ i cała artyllerya, stoi między *Etcharry* i *Estellą*. *Espartero* pozostałъ d. 6 w Tafalla dla uważania tego korpusu; do Arraгоніи oddzielono tylko 4,000 ludzi. Śmierć Półkownika *Conrad* jest niezawodną. Zwłoki jego pogrzebiono w Saragossie, ze wszelkiemi honorami woyskowemi. O walce dnia 2 b. m., w której śmiertelnie byłъ raniony, nie masz dotądъ nic urzędowe ogłoszonego. Nie ulega wszakże wątpliwości, że Karoliści przeprawili się d. 5 przez Cinca, idącъ do Katalonii.“— 4) „*Bayonna, 9 Czerwca o godzinie 5 wieczorem.* W tej chwili przybyłъ tu Jenerałъ *Evans*, oddalając się podobnie, jak wielu innychъ oficerówъ angielskichъ ze służby hiszpańskiej; tylko 1,500 pozostało nie Anglików, którzy tworzyć będą brygadę pod rozkazami Półkownika *O'Connell*. W San-Sebastian i okolicy, objąłъ dowództwo nadъ woyskiemъ angielskimъ i hiszpańskimъ Jenerałъ *Mirasol*, który postąłъ natychmiastъ 2 баталіоны морzemъ do Santander. Są one przeznaczone do Kastylii, gdzie obawiają się wyprawy niejakiego *Batannero*, stojącego nadъ Ribera. W prowinc-

вѣя какого-то *Ватманера*, стоящаго при Риберъ. Въ провинціи Гвипускоа вовсе уже нѣтъ Карлистовъ.“

12-го Іюня.

Число лицъ отправившихся третьяго дня отсюда въ Версаль, полагаютъ на 200,000. Во время даннаго тамъ обѣда, употреблено было 10,000 блюдъ фарфоровыхъ и 6,000 паръ кувертовъ; прислуживало 1,000 человекъ.

— Генераль *Эвансъ* проѣздомъ въ Лондонъ прибылъ сюда.

— Сегодня получены слѣдующія телеграфическія депеши: 1) „*Байонна 10 Іюня въ 2 часа*. По официальному бюлетеню Генерала *Ораа*, изданному 5-го ч. с. м. въ Монзонъ, Карлисты перешли за день предъ симъ чрезъ Сивку обращаясь къ Грасесу. Одинъ изъ ихъ баталіоновъ, поставленный на правомъ берегу совершенно истребленъ; но такъ какъ непріятель держалъ всѣ лодки на лѣвой сторонѣ рѣки, то Христианосы принуждены были привести пловучій мостъ изъ Монзона. Баронъ *Мееръ* возвратился въ Лериду, не будучи въ состояніи достигнуть Фокса чтобы воспрепятствовать переходу Карлистамъ.“ — 2) „*Нарбонна 11 Іюня въ 6 час. утра*. Изъ Сеу-д'Ургеля увѣдомляютъ отъ 9-го ч. с. м. что Наварскіе Карлисты осаждали Агеръ и окрестности между Балагеромъ и Трениномъ.“

— Донесенія изъ Наварры неудовлетворительны. По письмамъ изъ Санъ-Жанъ-педъ де Портъ, вчерашняго числа, *Гарсія* съ 6 баталіонами быстро двинется къ Аррагоніи вѣроятно для соединенія съ *Донъ-Карлосомъ*. Если бы такъ было въ самомъ дѣлѣ, всю вину неудачи должно приписать медленности Генерала *Эспартеро*, которую трудно угадать.

— Изъ Ст. Себастіана увѣдомляютъ отъ 29 Мая, что въ тотъ день выступила изъ города армія. Генераль *Эвансъ* съ своею дивизією и съ Англійскимъ легиономъ провелъ Командира до Андоина. Вечеромъ онъ возвратился въ Гернани. Андоинъ взятъ безъ сопротивленія. Но къ сожалѣнію при переходѣ на ту сторону рѣки, гдѣ были Карлистскія батареи, Генераль *Гурреа* непріятельскимъ выстрѣломъ убитъ на мосту. Это храбрый воинъ изъ школы *Мины*; въ войнѣ за независимость Испаніи онъ сражался въ Наваррѣ съ успѣхомъ. (G. C.)

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 6-го Іюня.

Morning Chronicle пишетъ: „Мы узнали, что Король по собственному желанію, пожаловалъ Лорду *Дургеаму* большою крестъ ордена Подвязки, чтобы вмѣстѣ съ тѣмъ изъявить свое удовольствіе къ дипломатическимъ талантамъ Лорда и къ его дѣйствіямъ при чрезвычайномъ посольствѣ.“

— По донесеніямъ изъ Ст. Себастіана отъ 1 ч. с. ж., занимались тамъ устройствомъ новаго Англійскаго легіона подъ командою храбраго Полковника *О'Коннелла*, который получить званіе бригаднаго Генерала.

— Письма изъ Нью-Йорка отъ 8-го Мая, представляютъ тамошнее состояніе дѣлъ весьма невыгоднымъ и безъ надежды предупредить зло. До того дня было тамъ уже около 300 несостоятельствъ а на послѣдней недѣлѣ потери до 8 милліон. долларовъ. Полагали, что тамошнему городу нужно будетъ много времени, чтобы оправиться отъ понесенныхъ убытковъ.

— Гр. *Флагольтъ*, проживавшій здѣсь, получивъ извѣстіе о наименованіи своемъ въ Шталмейстеры къ Герцогу Орлеанскому, отправился въ Парижъ.

— Утверждаютъ здѣсь, что вдова *Лавалетта*, помѣщена въ одномъ домѣ сумасшедшихъ, частными лицами содержимыхъ въ Парижѣ. Впечатлѣніе ужаса, какой она испытала, помогая въ эту памятную ночь при освобожденіи своего супруга, было столь сильно, что она потеряла умъ. (G. C.)

9-го Іюня.

Въ сегодняшнемъ засѣданіи Нижней Палаты предложена была просьба о постоянномъ сообщеніи пароходами между Англією, чрезъ Черное море въ Бомбай, Цейлонъ, Мадрасъ и Калькутту; издержки ежегодно предложены на 184,000 фунт. штер.

— Въ разсужденіи худаго впечатлѣнія, которое вчера произвело распространенное на биржѣ мнѣніе, что въ случаѣ смерти Его Величества будетъ немедленно распущенъ Парламентъ, *Constitutional* замѣчаетъ: „Почти не нужно напоминать о томъ, что это мнѣніе ложно, между тѣмъ какъ законъ измѣненъ такимъ образомъ, что въ подобномъ случаѣ Парламентъ не будетъ распущенъ цѣлый мѣсяць.“

— *Times* доноситъ отъ 17-го прош. м. изъ Константинополя, что Султанъ призналъ право Паши Египетскаго насчетъ перехода въ потомственное его владѣніе Наслѣдства Египта и Сиріи; за что Султанъ требуетъ безусловнаго исполненія своихъ приказаній, но Паша не доволенъ и желаетъ болѣе.

cyi Guipuscoa, nie masz już wcale Karolistów.“

Дня 12.

Личбѣ осѣбъ, кѣре заавчора удаѣы сѣ зтад до Versaillu, подаѣя на 200,000. Подѣзас обѣаду тамѣе, быѣо уѣытыхъ 10,000 талерзы порцелановыхъ и 6,000 пар sztucѣow; posługę odbywaѣo 1,000 słuţących.

— Przybył tu Jenerał *Evans*, w przejeździe do Londynu.

— Dziś otrzymano następujące depesze telegraficzne: „*Bayonna, 10 Czerwca o godzinie 2*. Podług urzędowego biuletynu Jenerała *Oraa*, wydanego d. 5 b. m. w Monzyon, Karoliści przeprowadzili się dnieniem wprzód przez Cinca, udając się ku Graces. Jeden z ich batalionów, zostawiony na prawym brzegu, został do szczytu zniesiony; że jednak nieprzyjacieli trzymał wszystkie łodzie na lewey stronie rzeki, byli więc Krystyniści zmuszeni sprowadzić most pływający z Monzon. Baron *Meer* wrócił do Leridy, nie będąc w stanie zdążyć na czas do Fons, aby zapobiedz przeprowadzeniu się Karolistów.“ — 2) *Narbonne, 11 Czerwca o godz. 6 rano*. Z Seu-d'Urgel piszą pod d. 9 b. m., że Karoliści Nawarscy osadzili Ager i okolice między Balaguer a Tremp.“

— Doniesienia z Nawarry nie są zaspakajające. Podług listów z St. Jean-pied-de Port, daty wczorayszey, *Garcia* dąży w 6 batalionów do Arragonii śpiesznym pochodem, zapewne dla połączenia się z *Don Carlosem*. Jeżeliby tak bydz miało w istocie, winę złęgo, jedynie opieszalności Jenerała *Esparterro*, trudney do odgadnienia, przypisać należy.

— Z St. Sebastian donoszą pod d. 29 Maja, że w ten dzień wojsko opuściło miasto. Jenerał *Evans* ze swą dywizją i z legją angielską przeprowadzał dowódcę do Andoain. Wieczorem powrócił do Hernani. Andoain zostało wzięte bez oporu. Lecz na nieszczęście podczas przeprawy na drugą stronę rzeki, gdzie były baterye Karolistowskie, Jenerał *Gurrea* na moście wystrzałem nieprzyjacielskim zabity został. Byłto surowy i odważny wojownik ze szkoły *Miny*; w wojnie o niepodległość Hiszpanii, walczył on w Nawarrze z pomyslnym skutkiem. (G. C.)

БРЫТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондын, дня 6-го Сззрвца.

Morning Chronicle powiada: „Dowiadujemy się, że Król z własnego natchnienia ozdobił Lorda *Durham* wielkim krzyżem orderu Podwiązki, razem dla okazania zadowolenia swego z dyplomatycznych talentów Lorda i ze sposobu postępowania jego w nadzwyczajney missyi.“

— Podług doniesień z San-Sebastian daty 1-go b. m., зайновано сѣ там организациją новеу легіи англискіеу, под доводѣтвемъ валецнего Пѣтковника *O'Connel*, кѣтору призьбierzе титулъ Jenerała брыгады.

— Listy z Nowego-Yorku daty 8 Maja, wystawiają tamedny stan rzeczy bardzo krytycznym i bez nadziei zaradzenia złemu. Do owego dnia było tam już około 300 bankructw, a w ostatnim tygodniu do wysokości 8 mil. dolarów. Sądono, że miastu rzeczonemu będzie potrzeba wieleletniego czasu, aby się z doznanego ciosu podnieść mogło.

— Hr. *Flahault*, кѣтору ту mieszkał, otrzymawszy wiadomość o swoim mianowaniu na W. Koniuszego przy Xięciu *Orleanskim*, wyjechał do Paryża.

— Zapewniają tu, że wdowa po *P. Lavalette*, jest umieszczona w pewnym domu obłąkanych, prywatnym kosztem w Paryżu utrzymywanych. Wrażenie przestachu, jakiego doznała będąc pamiętnę nocу pomocną w oswohobdzeniu swego męża z więzienia, było tak silne, że pomięszalo jej rozum. (G. C.)

Дня 9.

Na dzisiejszey giełdzie w Izbie Niższej, podana została petycja, względem regularney komunikacyi statkami parowemi z Anglii przez morze Czerwone do Bombayu, Ceylonu, Madrasu i Kalkuty; kosztaroczne wynosić mają 184,000 funt. szterlingów.

— Z przyczyny szkodliwego wrażenia, jakie wczora sprawiło na giełdzie mniemanie, że w razie śmierci Króla, nastąpić musi niezwłocznie rozwiązanie Parlamentu, *Constitutional* czyni uwagę: „Niepotrzebnem jest prawie przypominać, że to mniemanie jest mylnem, gdyż prawo tym sposobem zostało odmienione, że Parlament w takim przypadku miesiąc jeszcze pozostać może.“

— *Times* donosi pod d. 17 z. m. z Konstantynopola, iż Sułtan przyznał Baszy Egiptskiemu władzę, przechodzenia dziedzictwa Wielkorządztwa jego w Egipcie i Syrii na jego potomków; lecz przy tém zastrzegł bezwarunkowe tegoż posłuszeństwo swoim rozkazom; Basza jednak nie ma bydz z tego zadowolony i żąda więcoу.

15-го Июня.

По донесеніямъ изъ Виндзора сегодня утромъ, никакой не было значительной перемены касательно здоровья Короля. Хотя въ Субботу говорили, что Е. Велич. чувствовалъ себя нѣсколько лучше, при всемъ томъ онъ не поправился; особенно для него весьма докучливъ кашель, говорили также что примѣтно было воспаление въ лёгкомъ. Сегодня намѣревались перевести Короля въ Брейтонъ, полагая, что морской воздухъ былъ вреденъ Е. В-ву, и хотя въ Субботу были сдѣланы всѣ приготовления къ путешествію, однако до сихъ поръ оно отсрочено. Е. Велич. очень страдаетъ нервами и потому не можетъ перенести никакого шума. Также Королева отъ безпрестанныхъ заботъ при больномъ весьма нездорова. Съ субботы опубликованы слѣдующіе два бюлетени: „Виндзорскій замокъ 12 Июня. Е. Велич. въ одинаковомъ положеніи, впрочемъ по послѣднемъ бюлетенѣ онъ собрался болѣе съ силами и не перестаетъ заниматься Государственными дѣлами. (под.) Генри Гельфордъ и проч.“ — Виндзоръ 13 Июня. Е. Велич. провелъ хорошо ночь во всемъ же прочемъ такъ какъ и вчера. (подпис.) Вилліамъ Фридрихъ Чемберсъ. Девсъ Девсъ.“ Сегодня вечеромъ пишутъ изъ Виндзора: „Къ сожалѣнію мы должны извѣстить, что Е. Велич. въ продолженіе дня ослабѣлъ еще болѣе, и опасаемся, что Король не будетъ въ состояніи принять столько пищи какъ вчера. Сиръ Г. Гельфорда ежеминутно ожидаютъ.“ Вообще кажется въ столицѣ сегодня мало имѣли надежды на выздоровленіе Короля, и полагали, что бюлетени отъ 12 и 13 числа заставляютъ опасаться еще болѣе, хотя слышно, что Е. Велич. не страдаетъ уже такъ сильно. Всѣ пріемы отложены, а сегодняшнія вечернія газеты по словамъ медиковъ извѣляютъ величайшее опасеніе. Говорятъ будто Король боленъ водяною болѣзнію.

— Здѣсь случилось важное и замѣчательное обстоятельство, именно, что въ Ливерпулѣ закуплена Остъ-Индская хлопчатая бумага для отправленія оной въ Кантонъ. Это происходитъ отъ того, что здѣсь цѣны столь ниски, что въ Китаѣ можно получать дешевле хлопчатую бумагу изъ Англіи чѣмъ изъ Индіи. (A.P.S.Z.)

ШВЕЦІЯ И НОРВЕГІЯ.

Стокгольмъ, 9-го Июня.

Швеція въ продолженіи нѣсколькихъ дней лишилась двухъ мужей извѣстныхъ на политическомъ поприщѣ, т. е. Графа *Веттерштедта*, Министра иностранныхъ дѣлъ и Государст. Совѣтника Графа *Лагербельке*, бывшаго прежде Посланикомъ при дворѣ *Наполеона*. Первый скончался 17-го, второй 24-го пр. м. Оба были знатными писателями и членами Шведской академіи наукъ.

— Въ бывшемъ вчера орденскомъ капитулѣ Его Величество Король наименовалъ Графа Адольфа *Мернера* Орденскимъ Канцлеромъ а Графовъ *Таваста* и *Браге*, членами ордена Серафиновъ на мѣсто Графовъ *Веттерштедта* и *Лагербельке*.

— Королевско-Прусскій Посоль Г. *Брокгаузенъ*, вчера на нѣсколько времени выѣхалъ.

— Россійскій Посоль Графъ *Потоцкій* говорятъ сильно боленъ.

— На дняхъ нашъ Антикварій *Лилъегренъ*, извѣстный своими отличными розысканіями касательно северныхъ древностей, на 48 году умеръ. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Мюнхенъ, 26-го Мая.

Напослѣдокъ получена здѣсь модель для памятника *Шиллера*, отдѣланная *Торвальдсеномъ* и возбуждающая удивленіе всѣхъ знатоковъ. *Шиллеръ* помѣщенъ между Князьями и видъ сего поэта своею простотою отличается отъ всѣхъ высокыхъ особъ, которыми онъ окруженъ. Плечи его покрыты не порфирой, но только скромнымъ плащомъ, а вмѣсто митры, на головѣ лавровый вѣнокъ. Онъ держитъ въ правой рукѣ валяло, кажется прижимаетъ его къ сердцу, какъ будто испрашивая вдохновенія намѣреваясь писать въ книгу, которую держитъ въ лѣвой рукѣ. Голова его склонена напередъ, а вся фигура обнаруживаетъ великаго писателя погруженнаго въ размышленіе. (G.C.)

ИТАЛІЯ.

Римъ, 3-го Июня.

28-го ч. пр. м. совершенно было торжественное погребеніе покойнаго Французскаго Посланика, Маркиза *Латуръ-Мобурезъ* въ церкви Св. Людовика. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 31-го Мая.

Только, что теперь отправленъ курьеръ къ на-

Дня 13.

Podług doniesień z Windsor daty dzisiejszey rano, w stanie choroby Króla nie zaszło żadney znaczney odmiany. Chociaż mówiono, że w sobotę Jego Kr. Mość miał się nieco lepiej, lecz polepszenie nie miało żądanego postępu; kaszel szczególniej jest dokuczający, i mówiono, iż się okazują znaki zapalenia płuc. Dzisiaj zamierzano przewieźć Króla do Brighton, gdyż rozumiano, że powietrze morskie szkodliwy ma wpływ na zdrowie Jego Kr. Mości, i chociaż w sobotę zrobione były wszelkie do tey podróży przygotowania, jednak dotąd ona odłożoną jeszcze została. Król tak bardzo ma osłabione nerwy, iż żadnego szelestu znieść nie może, a Królowa od ciągłego czuwania przy chorym, bardzo jest cierpiącą. Następujące dwa biuletyny ogłoszone od soboty: „Zamek Windsor, 12 Czerwca. Stan choroby Króla jest takiż samy, jednak J. Kr. Mość od ostatniego biuletynu więcej cokolwiek sił nabrał i nie przestaje poświęcać swej uwagi interessom kraju. (podpis.) Henry Halford i t. d.“ — Windsor, 13 Czerwca. J. Kr. Mość przepędził noc dźbrze, a zresztą we wszystkiem ma się tak, jak wczora. (podpis.) Frederik Chambers, Davies.“ Dzisiaj wieczorem donoszą z Windsor: „Z żalem musimy donieść, że J. Kr. Mość w przeciągu dnia stracił na siłach, i lękamy się, ażeby nie był w stanie przyjęcia mniej pokarmu jak wczora. Sir H. Halford co chwila jest spodziewany.“ W ogólności zdaje się dzisiaj w stolicy mało miano nadziei względem wyzdrowienia Króla, i mniemano, że biuletyny d. 12 i 13, każą się lękać gorszego, chociaż mówią, że J. Kr. Mość nie cierpiął więcej tak mocnych boleści. Wszystkie przyjęcia odłożone zostały, a dzisiejsze gazety wieczorne, podług oświadczeń przybocznych lekarzy Królewskich, wynurzają największą obawę. Chorobą Króla ma być puchlina wodna.

— Ważna i godna uwagi okoliczność miała tu miejsce, to jest: że w Liverpool kupiono bawełnę wschodnio-indyjską dla posłania jej do Kantonu. Pochodzi to z tey przyczyny, że tu są ceny tak niskie, że w Chinach można mieć taniej bawełnę z Anglii, aniżeli z Indy. (A.P.S.Z.)

SZWECYA I NORWEGIA.

Sztokholm, 9-го Czerwca.

Szwecya utraciła w przeciągu dni kilku, dwóch znakomitych w zawodzie dyplomatycznym mężów, to jest: Hr. *Wetterstedt*, Ministra interessów zagranicznych, i Radcę Stanu Hrabiego *Lagerbjelke*, który był dawniej Postem przy dworze *Napoleona*. Pierwszy umarł d. 17, drugi d. 24. Maja. Obay byli znakomitemi pisarzami i członkami Szwedzkiej Akademii nauk.

— Na wczorayszey kapitule orderów, J. Kr. Mość mianował Hrabiego *Mörner*, Kanclerzem orderow, a Hrabów *Tawast* i *Brahe*, Członkami orderu Serafinów na mieyscu Hrabów *Wetterstedt* i *Lagerbjelke*.

— Poseł Królewsko-Pruski P. *Brockhausen*, wczora na kilka dni wyjechał.

— Poseł Rossyyski Hrabia *Potocki* ma być mocno chory.

— Dnia dzisiejszego nasz antykwaryusz *Liljegren*, znajomy ze swych wybornych badań starożytności północnych, umarł w 48 roku życia. (A.P.S.Z.)

НИЕМЦЫ.

Monachium, 26-го Мая.

Otrzymaliśmy nareszcie model na pomnik *Szyllera*, wykonany przez *Thordwaldsena* i wzbudzający podziwienie wszystkich znawców. *Szyller* umieszczony jest między Xiążętami, a postać tego poety, odznacza się nawet w swojej prostocie, między dostojnymi osobami, któremi jest otoczony. Ramiona jego, nie purpurą, ale tylko skromnym są okryte płaszczem, a zamiast mity, wieniec laurowy zdobi jego skronie. Trzyma w prawym ręku rylec; zdaje się, że go przycisiska do serca; niby błagając o natchnienie do tego, co ma kryślić w księdze trzymaney ręką lewą. Głowę ma na przód schyloną, a cała jego postawa, pokazuje wielkiego pisarza, zagłębionego w myślach. (G.C.)

ВРОСНУ.

Рымъ, 3-го Czerwca.

Дня 28 з. м. odbyło się tu uroczyste pogrzebenie zmarłego Posła Francuzkiego Margrabiego *Latour-Maubourg*, w kościele Sw. Ludwika. (A.P.S.Z.)

НИЗРАНІА.

Мадридъ, дня 31 Мaja.

Właśnie dopiero wystany został goniec z rozkazem

чальнику Португальскаго легіона, Генерала *Дасъ Антаса*, а равно къ 2 и 13 полкамъ, стоящимъ въ Бургосъ, съ повелѣніемъ, тотчасъ предпринять поспѣшной маршъ въ Бухарреаль и Мединацели, куда также откомандированъ Генераль *Квиорога* съ національною гвардіею изъ новой Кастиліи и тремя баталіонами Мадритской милиціи. Другой курьеръ повезъ Генераламъ *Издиро* и *Вальдесу* повелѣніе чтобы они съ своими войсками и милиціею изъ Куэнсы, осадили Ласъ Махадосъ.

Валенція, 1-го Іюня.

Здѣсь происходитъ большое волненіе. Карлистскій Полководецъ *Серрадоръ* 28 Мая съ 4,000 взялъ городъ Каллу и сжегъ въ немъ много дома. 2-й баталіонъ 8-й бригады върломнымъ образомъ почти весь изрубленъ. По провинціи проходятъ отъ 11 до 12 Карлистскихъ отрядовъ, изъ коихъ самый меньшій состоитъ изъ 300 ч. и кромѣ неугомимаго *Борсо* нѣтъ ни одного Полководца у Королевы въ сей провинціи, который бы заслуживалъ довѣренность. Извѣстія изъ Каталоніи весьма безпокойны. 28 ч. на курьера подъ прикрытіемъ 500 ч. подъ начальствомъ Полковника *Урбини*, на пути изъ Игуальды въ Церверу при Пенеделлѣ напали 3,000 Карлистовъ. Полковникъ *Урбини* перешелъ тотчасъ къ непріятелю, но солдаты Королевы защищались храбро и сдались не прежде, какъ когда уже большая часть ихъ была изрублена. Много Каталонскія фамиліи, которыя хотѣли выйти за симъ войскомъ, исключая трехъ или четырехъ дѣтей, изрублены. Спрашивается теперь: должно ли Государство содержать 260,000 и 600 Генераловъ, чтобы видѣть подобныя сцены?

(A.P.S.Z.)

Турція.

Константинополь, 16-го Мая.

Дѣлаютъ уже большія приготовленія для празднованія возвращенія Султана. Между прочимъ, спускаютъ съ верфей въ море военные корабли, устроенные Американскими инженерами, т. е. фрегатъ о 60 пушкахъ, бригъ о 18 и 2 катера.

— По донесеніямъ изъ Тауруса отъ 29-го Апрѣля, братъ *Ревандусъ - Бел* внезапно поднялъ бунтъ, но тотчасъ вооружился противу него *Гафизъ-Паша* и разбилъ мятежниковъ. Эти происшествія были причиною, что *Ревандусъ - Бел* до сихъ поръ не предпринялъ путешествія въ Курдистанъ. Министры нѣсколько разъ призывали его и просили у Султана приказанія арестовать его. (G. C.)

— *Morning Chronicle* содержитъ письмо изъ Константинополя отъ 17 Мая, въ которомъ сказано: „Англійскіе комиссары для заключенія новаго тарифа съ Турецкими властями имѣютъ частыя совѣщанія. Лордъ *Понсомби* кажется ожидаль инструкцій изъ Лондона, и кажется теперь получилъ, но официально ничего о томъ еще не сообщилъ комиссарамъ. Такъ какъ извѣстно, что Франціи имѣть тѣже виды какъ и Англія и вѣроятно Австрія къ нимъ присоединится, то должно надѣяться, что это обстоятельство будетъ рѣшено удовлетворительно для всѣхъ, которые думаютъ одинаково съ Турціею.“

24-го Мал.

Сѣверо-Американскій уполномоченный при Высокой Портѣ, Коммодоръ *Портеръ* сегодня на военной гозлетѣ сюда прибылъ, пробывъ нынѣшнюю зиму для возстановленія своего здоровья, въ Тунисъ.

— 18-го ч. въ Шаскей, одномъ предмѣстіи обитаемомъ Евреями, ночью произошелъ пожаръ, истребившій 50 домовъ и 100 лавокъ. — Въ столицѣ состояніе здоровья значительно улучшилось; доказательствомъ сего, донесеніе Греческаго мороваго госпиталя при семи башняхъ, по коему, только 6 больныхъ умерло тамъ въ продолженіи недѣли.

— Съ Сербскихъ границъ уведомляютъ отъ 27 Мая: „Почта изъ Битоли прибыла въ Бѣлградъ и доставила извѣстіе, что въ семь городъ непрерывное спокойствіе, чѣмъ и опровергаются носящіяся на сихъ границахъ неблагопріятныя слухи о состояніи дѣлъ въ Македоніи. Напротивъ подтверждается, что состояніе Фессаліи и Нижней Албаніи всегда представляеть опасеніе. — Въ чѣмъ состоитъ стрѣмленіе сего новаго возстанія въ сей провинціи, ясно не сказано; оно по разнымъ дѣламъ кажется быть разнаго рода, а къ его началу и распространенію конечно значительно содѣйствовали большія усилія *Эмира Паши*, съ какимъ онъ старался непременно ввести военный наборъ. *Эмиръ Паша*, который отъ Румели Валесси, получилъ значительныя подкрѣпленія, намѣренъ съ 12,000 чел. пройти взбунтовавшіяся окрестности, для произведенія надъ мятежниками строгаго суда.“ (A.P.S.Z.)

do dowódcy legii Portugalskiej Jenerała *Das Antas*, również do 2 i 13 półków, stojących w Burgos, a żeby się prędkiem marszem udali natychmiast do Bujarreal i Medinaceli, dokąd także ma przybyć Jenerał *Quiroga* z gwardyą narodową z nowej Kastylii i trzema batalionami milicyi Madryckiej. Drugi goniec powiósł do Jenerałów *Isidro* i *Valdez* rozkazy, ażeby ze swemi wojskami i milicyą z Cuença oblegli Las Majados.

Walencya, 1-go Czerwca.

Panuje tu wielkie przerażenie. Dowódzca Karolistowski *Serrador*, d. 28 Maja na czele 4,000 ludzi, wziął miasto Cella i wiele domów tam spalił. Mówią, iż 2-gi batalion 8-go półku przez zdradę całkiem prawie zniszczony został. 11 lub 12 korpusów Karolistowskich przechodzą prowincyą, z których najmniejszy 300 ludzi liczy, żaden zaś z dowódców Królowey, oprócz niezmordowanego *Borso*, nie znajduje w prowincyi zaufania. Wiadomości z Katalonii bardzo są zatrważające. Dnia 28 Maja goniec, eskortowany przez 500 ludzi pod dowództwem Półkownika *Urbini*, na drodze z Igualda do Cervera pod Penedella napadnięty został przez 3,000 Karolistów. Półkownik *Urbini* przeszedł natychmiast na stronę nieprzyjaciela, tymczasem żołnierze Królowey bronili się walecznie i poddali się już dopiero, gdy większa z nich część zabitych została. Kilka rodziny Katalońskich, które się były przyłączyły do eskorty dla wyjscia, oprócz trojga lub czworga dzieci, zamordowano. Zapytań tu należy: azali kraj dla tego utrzymywać musi 260,000 ludzi i 600 Jenerałów, ażeby byż świadkiem scen podobnych?

(A.P.S.Z.)

Турсуа.

Константинополь, 16 Мaja.

Робягъ ту już приготовления великіе до обходженія powrótu Султана. Между инными, спускаютъ на море зъ врсштату стѣтки wojenne, zbudowane przez inżynjerów amerykańskich, to jest: fregatę o 60 działach, bryg o 18 i dwa kutry.

— Podług doniesień z Tauru pod dniem 29 Kwietnia, brat Beja *Revendus*, podniósł nagle sztandar buntu, lecz natychmiast wyszedł przeciwko niemu *Hafiz-Basza* i rozproszył zbuntowanych. Te wypadki działy, że *Revendus Bey* nie przedsięwziął dotąd podróży do Kurdystanu. Ministrowie kilka razy go wzywali i podali do Султана o rozkaz do jego arestowania. (G. C.)

— *Morning Chronicle* zawiera list z Konstantynopola pod d. 17 Maja, w którym czytamy: „Kommissarze Angielscy do zawarcia nowej celney taryffy miewają częste zgromadzenia. Lord *Ponsonby* zdaje się oczekiwać czas niejaki na instrukcyje z Londynu, które teraz podobno przybyły, jednakże nie jeszcze nie udzielił o tém Kommissarzom urzędowego. Ponieważ to jest pewnem, że Francya też ma zamiary, co i Anglia, i ponieważ to nie jest bezzasadnem, że Austria przyłączy się do obu tych Mocarstw, przeto należy się spodziewać, że okoliczność ta ukończoną zostanie z zadowoleniem wszystkich, którzy jednostajnie myślą z Turcyą.“

Dnia 24.

Pełnomocnik Północno - Amerykański przy Wysokiej Porcie, Kommodor *Porter* dzisiaj na galiocie wojennej tu przybył, przepędziwszy tegoroczną zimę dla poprawienia zdrowia w Tunecie.

— D. 18 na Chasköi, jedném z przedmieść zamieszkaném przez żydów, wybuchnął w nocy pożar, który zniszczył 50 domów i 100 sklepów. — W stolicy stan zdrowia widocznie się polepszył: dowodem tego jest ostatnie doniesienie z Greckiego morowego szpitalu przy siedmiu wieżach, podług którego 6 tylko chorych umarło tam w przeciągu tygodnia.

— Od granic Serbii pod 27 Maja donoszą: „Poczta z Bitoglii przybyła do Belgradu i przywiozła wiadomość, iż miasto to zupełney używa spokojności, przez co zbijają się pogłoski zatrważające, jakie biegały na tych granicach o stanie rzeczy w Macedonii. Lecz za to otrzymano potwierdzenie, że stan Tessalii i Albanii Niższej, daje powody do obawy. W czém się zawiera dążenie nowego tego powstania w tych prowincyach, nie powiedziano wyraźnie; zdaje się, iż podług rozmaitych okoliczności, rozmaitego jest rodzaju, a do wszczęcia i rozszerzenia jego nie zaprzeczenie wiele się przyłożyła nadzwyczajna gorliwość *Emir Baszy*, z jaką skutecznie usiłował wprowadzenie konskrypcyi wojskowej. *Emir-Basza*, który od Rumely Walessego znaczne otrzymał posiłki, ma zamiar, na czele 12,000 ludzi przeysć buntownicze okolice, dla wymierzenia surowego nad buntownikami sądu.“ (A.P.S.Z.)

Разныя извѣстія.

Абдель-Кадеръ *).

Абдель-Кадеръ происходитъ отъ древней фамилии Марабутовъ, ведущей свой родъ отъ Фатимскихъ Калифовъ. Онъ родился въ Сиди-Махидинской Гуэты, лежащей недалеко отъ Маскары въ Хашемской области. Гуэтна есть родъ Семинари, которая основана предками Абдель-Кадера для преподаванія молодымъ Арабамъ богословія и правовѣдѣнія. Это заведеніе находится на скатъ высокой горы, въ живописномъ и уединенномъ мѣстѣ, гдѣ все располагается къ тихой и спокойной жизни и къ умственнымъ трудамъ. Отецъ Абдель-Кадера, желая воспользоваться превосходными дарованіями своего сына, не щадилъ ни трудовъ, ни издержекъ для его воспитанія. Основательное изученіе Алкорана было первымъ предметомъ занятій Абдель-Кадера, и онъ въ молодыхъ еще лѣтахъ толковалъ самыя трудныя мѣста этой книги не хуже ученѣйшихъ комментаторовъ. Съ большимъ усердіемъ предался онъ также изученію Исторіи и краснорѣчія. Абдель-Кадеръ почитается краснорѣчивѣйшимъ человѣкомъ въ своемъ отечествѣ, что составляетъ между Арабами весьма важное преимущество; Исторію своей націи знаетъ онъ превосходно. — Посреди умственныхъ своихъ занятій, Абдель-Кадеръ не пренебрегалъ и тѣлесными упражненіями; удивительное пророство и ловкость этого человѣка не рѣдко возбуждали всеобщее удивленіе, и его до сихъ поръ считаютъ первымъ наездникомъ во всѣхъ Варварійскихъ владѣніяхъ. — Абдель-Кадеру 28 лѣтъ; онъ средняго роста и нѣсколько худощавъ; лице его выражаетъ бодрость духа и доброту сердца; въ глазахъ много живости и проницательности; борода у него не велика, но чрезвычайно красива; руки отличаются необыкновенною изящностію и бѣлизною. Обращеніе Абдель-Кадера исполнено благородства и неприпущенности; онъ умѣетъ владѣть собою и весьма рѣдко предается гнѣву. Вообще это человѣкъ самый привлекательный, котораго узнавъ нельзя не полюбить. — Не смотря на геройске мужество Абдель-Кадера, онъ кажется болѣе расположенъ къ мирнымъ занятіямъ, нежели къ войнѣ. Трудныя обстоятельства, въ которыхъ онъ часто находился, обнаружили необыкновенную смѣлливость его ума и большое искусство въ управленіи гражданскими дѣлами. — Онъ отличается самою строгою нравственностію и имѣетъ только одну жену, которую искренно любитъ. Его семейство состоитъ изъ пятилѣтней дочери и сына, родившагося за нѣсколько дней до вступленія Французовъ въ Маскару. Во время пребыванія своего въ этомъ городѣ, Абдель-Кадеръ занималъ довольно красивый, но небольшой домъ, въ которомъ жилъ безъ всякаго великолѣпія и не имѣлъ даже почетной стражи. Каждый день отправлялся онъ во дворецъ или Бейлыкъ, гдѣ принималъ важнѣйшихъ чиновниковъ и занимался очень долго письменными дѣлами; къ вечеру возвращался въ скромное свое жилище и опять становился частнымъ человѣкомъ. — Абдель-Кадеръ одѣвается очень просто и не носитъ никакихъ украшеній и знаковъ отличія; по одеждѣ его трудно отличить отъ простаго Араба; только конь и вооруженіе его изобличаютъ нѣкоторую роскошь. Онъ носилъ прежде богатую Турецкую саблю съ золотымъ темлякомъ, но вскорѣ и это украшеніе показалось ему излишнимъ; онъ отрѣзалъ золотую кисть при слѣдующемъ случаѣ. Старшій изъ его двоюродныхъ братьевъ, возведенный имъ въ достоинство Каида одного могущественнаго племени, одѣвался такъ великолѣпно, что многіе изъ Арабовъ начали ронять. Абдель-Кадеръ пригласилъ его однажды къ себѣ, и укоряя въ легкомысленномъ поведеніи, между прочимъ сказалъ: „Слѣдуй моему примѣру: я гораздо богаче и могущественнѣе тебя, но одѣваюсь какъ простой Арабъ; не хочу носить даже и этой ничтожной золотой кисти, которая въ глазахъ моихъ подданныхъ, конечно, не придастъ мнѣ нисколько достоинства. При этихъ словахъ онъ отрѣзалъ кисть и бросилъ ее съ презрѣніемъ. Послѣ этого случая Абдель-Кадеръ сталъ одѣваться еще проще и никогда не носить ни золотыхъ, ни серебряныхъ украшеній. — Абдель-Кадеръ страстно любитъ науки и посвящаетъ имъ всѣ свободныя минуты дѣтельной и тревожной своей жизни. У него есть небольшая библіотека, которая слыдуетъ за нимъ во всѣхъ походахъ. Въ военное время онъ не отказывается себѣ въ нѣкоторомъ великолѣпіи, приличномъ высокому его званію и занимаетъ богатую и весьма удобную палатку, въ которой устро-

Rozmaite Wiadomości.

Abdel Kader *).

Abdel-Kader pochodzi ze starożytnej rodziny Marabutów, prowadzącej ród swój od Kalifów Fatymskich. Urodził się on w Sidi-Machidyńskiej Guetnie, leżącej nie daleko Maskary w prowincyi Chaszemskiej. Guetna jest to rodzaj seminarjum, które założyli przodkowie Abdel-Kadera dla wykładowania młodym Arabom teologii i prawa. Zakład ten znajduje się na pochyłości góry, w malowném i samotném miejscu, gdzie wszystko zachęca do cichego i spokojnego życia i do prac umysłowych. Ojciec Abdel-Kadera, chcąc użyć na dobro pięknych zdolności swego syna, nie oszczędzał ani prac, ani kosztów, na jego wychowanie. Gruntowne nauzenie się Alkoranu było pierwszym przedmiotem ćwiczeń Abdel-Kadera: jakoż w młodym jeszcze wieku wykładał najtrudniejsze miejsca tej księgi, nie gorzej od uczonych komentatorów. Z wielkim zapałem uczył się Historji i wymowy. Abdel-Kader uważany jest za najsławniejszego krasomówcę w swej ojczyźnie, co między Arabami stanowi nader ważne pierwszeństwo; historją swego narodu umie najdokładniej. — Pośród umysłowych swoich zatrudnień, Abdel-Kader nie zaniedbywał i ćwiczeń ciała; zadziwiająca zwinność i zręczność tego człowieka często wzbudzały powszechne podziwienie, i do tychczas pociągają go za pierwszego jeźdźcę we wszystkich Barbaryjskich krajach. — Abdel-Kader ma lat 28, średniego wzrostu i nieco sucharlawy; z twarzy jego wyidać męstwo i dobroć serca, w oczach maluje się wiele żywości i przenikliwości; brodę ma niewielką, ale nader piękną; ręce odznaczają się nadzwyczajną delikatnością i białością. Obcowanie Abdel-Kadera pełne jest szlachetności i bez wymuszania: umie on panować nad sobą i bardzo się rzadko unosi gniewem. W ogólności jest to człowiek wielce ujmujący, którego poznawszy nie można nie polubić. — Pomimo bohaterkiego męstwa, Abdel-Kader, zdaje się być więcej skłonny do zatrudnień spokojnych, niżeli do wojny. Trudne okoliczności, w których się często znajdował, dały w nim poznać nadzwyczajną trafność rozumu i wielką sztukę rządzenia sprawami cywilnymi. Słynie on jak najsławniejszą moralnością i jedną tylko ma żonę, którą szczerze kocha. Rodzina jego składa się z pięcioletniej córki i syna, kilka dniami narodzonego przed wkroczeniem Francuzów do Maskary. Podczas przebywania swego w tém mieście Abdel-Kader zajmował dom dosyć piękny, chociaż nie obszerny, w którym żył bez żadnego przepychu i nie utrzymywał nawet straży honorowej. Codziennie udawał się do pałacu czyli Beyliki, gdzie przyjmował znaczniejszych urzędników i bardzo długo zajmował się korespondencyami; wieczorem znowu stawał się człowiekiem prywatnym. — Abdel-Kader ubiera się bardzo prosto: żadnych nie nosi ozdób i znaków dystynkcyi; z odzienia trudno go rozróżnić od prostego Araba; koń tylko i jego zbroja okazują jakiś zbytek. Nosił dawniej kosztowny Turecki pałasz ze złotym feldcechem, ale wkrótce i ta ozdoba wydała mu się zbyteczną; oderwał złoty kutas przy następującem zdarzeniu: stałszy ze stryjecznych braci jego, wyniesiony przezeń do godności Kaidego w jedném potężnym pokoleniu, ubierał się tak wspaniale, iż wielu z Arabów zaczęło szemrzeć. Pewnego razu Abdel-Kader wezwał go do siebie, i wyrzucając mu nierozważne postępowanie, między innemi powiedział: „Idź za moim przykładem: daleko jestem bogatszy i potężniejszy od ciebie, jednak ubieram się, jak prosty Arab; nie chcę nawet nosić i tego nieczystego złotego kutasa, który w oczach moich poddanych, nie przydaje mi zapewne najmniejszego znaczenia; to mówiąc oderwał kutas, i rzucił go z pogardą. Po tém zdarzeniu, Abdel-Kader zaczął się ubierać jeszcze prościej i nigdy już nie nosi ani złotych ani srebrnych ozdób. — Abdel-Kader namiętnie lubi nauki i poświęca im wszystkie wolne chwile czynnego i niebezpiecznego swojego życia. Posiada on małą bibliotekę, którą za nim wożą we wszystkich wyprawach. W czasie wojennym nie odmawia sobie pewnego przepychu, przywoitego wysokiemu jego stopniowi i zajmuje namiot kosztowny i wygodny, w którym znajduje się mały gabinet do zatrudnień. W obozie, kiedy wojskowe rozporządzenia nie zajmują całej jego czynności, przepędza swój czas sposobem następującym: po każdym marszu poświęca około godziny na odetchnienie, potem przyjmuje Sekretarzów i wojskowych Urzędników, z którymi przepędza więcej czterech godzin przy biurze; po ukończeniu korespondencyi, wychodzi z namiotu i podług przepisów swej religji, odczytuje w głos modlitwę; wraz potem zwykł miewać naukę, starając się

*) При нынѣшнихъ обстоятельствѣхъ въ Алжирѣ, Абдель-Кадеру, вѣроятно, суждено снова играть важную роль и потому мы думаемъ, что биографія его будетъ интересна для нашихъ читателей. *Ред.*

*) Przy teraźniejszych okolicznościach w Algierze, Abdel-Kader znowu zapewne przeznaczony do grania ważnej roli i dla tego rozumiemy, że jego biografia będzie interesującą dla naszych czytelników.

ень небольшой кабинетъ для занятій. Въ лагерь, когда военныя распоряженія не занимаютъ всей его дѣятельности, онъ располагаетъ слѣдующимъ образомъ своимъ временемъ: послѣ каждаго перехода посвящаетъ около часа отдохновенію, потомъ принимаетъ секретарей и военныхъ чиновниковъ, съ которыми проводитъ слишкомъ четыре часа за бумагами: по окончаніи письменныхъ дѣлъ, выходитъ изъ палатки и, соображаясь съ обрядами своей вѣры, громко читаетъ молитву; въ слѣдъ за тѣмъ произноситъ проповѣдь, стараясь всегда избирать текстъ изъ Алкорана, сообразный съ обстоятельствами, и который обыкновенно служитъ ему поводомъ къ распространенію между слушателями разныхъ понятій о политикѣ и войнѣ, согласныхъ съ собственнымъ его образомъ мыслей. Но Абдель-Кадеръ никого не принуждаетъ слушать его проповѣдей и въ этомъ отношеніи предоставляетъ полную свободу своимъ солдатамъ. Черезъ нѣсколько минутъ онъ садится за столъ; обѣдъ его всегда состоитъ изъ весьма не многихъ, но довольно хорошо приготовленныхъ блюдъ. Эту скромную трапезу съ нимъ обыкновенно раздѣляютъ: Милудъ-бей-Арашъ — старшій секретарь, любимецъ и повѣренный Абдель-Кадера, братья его, когда они находятся при войскѣ и главный Ага. Абдель-Кадеръ человекъ самый умѣренный; онъ вовсе не нюхаетъ и не куритъ табаку и даже весьма рѣдко употребляетъ кофе. Къ своей религіи онъ чрезвычайно привязанъ, но никогда не увлекается фанатизмомъ; охотно разсуждаетъ съ Христіанами о религіозныхъ предметахъ, но всегда излагаетъ свои мнѣнія скромно, не обнаруживая ни малѣйшаго чувства ненависти. Онъ почитаетъ честность выше всѣхъ добродѣтелей и, не смотря на хитрость, употребляемую имъ въ дипломатическихъ сношеніяхъ, никогда не измѣняетъ данному слову. Жестокость противъ его характеру; во всѣхъ поступкахъ руководствуется онъ правилами справедливости; строгъ къ самому себѣ, но снисходителенъ къ другимъ и не рѣдко оказывалъ примѣрное великодушіе въ отношеніи къ своимъ врагамъ. Во время управленія Абдель-Кадера, казнены смертію только два человека — Арцевскій Кади Сиди-эль-Ариби и Ангадскій Шейкъ Сиди-эль-Гомари, обличенные въ корыстолюбіи и измѣнѣ; но и эти приговоры были произнесены не самимъ Эмиромъ, а Верховнымъ судилицемъ. Разговоръ Абдель-Кадера отличается необыкновенною живостію и пріятностію. Въ частной жизни онъ чрезвычайно бережливъ, но гдѣ нужно тамъ являетъ истинно княжескую щедрость. При всей своей образованности онъ имѣетъ самыя ложныя понятія о торговлѣ и финансовомъ управленіи. (Снб. В.)

— Три молодыхъ человека изъ первыхъ Англійскихъ фамилій прославленные въ высшемъ Лондонскомъ обществѣ по своимъ охотничьимъ знаніямъ и коихъ фамилій необъявляютъ журналы, вкרותно изъ учтивости, сдѣлали между собою самый странный закладъ; каждой избралъ по одному какому либо ремеслу: одинъ принялъ на себя званіе странствующаго музыканта, другой странствующаго актера и третій извоцика при дилижансѣ. Два первыхъ, могутъ только оставаться въ предѣлахъ Королевства Великобританскаго; извоцикъ же въ правѣ избрать по волѣ какіе либо два Европейскія города, между которыми долженъ ходить его экипажъ. Закладъ продолжается 6 мѣсяцевъ. По истеченіи сего срока, они въ назначенное число и часъ должны собраться въ одномъ Лондонскомъ Клубѣ, и представить вѣрный счетъ денегъ, которые соберетъ каждый изъ нихъ. Тотъ, которому избранное состояніе наиболѣе доставитъ пользы, получитъ заработанное двумя другими. Жур. *Advertiser* уведомляетъ, что тотъ, который сдѣлался актеромъ первый разъ намѣренъ былъ на дняхъ явиться въ Брейтонскомъ театрѣ. (Т. Р.)

— Почтамскій Чиновникъ въ Безансонѣ, который прикладываетъ штемпель къ письмамъ, едва не погибъ отъ взрыва, послѣдовавшаго въ письмѣ, въ которомъ было вложено гремучее серебро. Къ счастью ему только оцарапало руку. Говорятъ, что одна дама этимъ вздумала отучить отъ нескромнаго любопытства своего зятя, который всегда читалъ письма адресованныя къ женѣ его. Урокъ былъ бы слишкомъ жестокъ, потому что могъ бы стоить жизни тому, кто бы распечаталъ письмо.

Съ 1-го числа наступающаго мѣсяца Іюля, начинается подписка на 2-ю половину текущаго года. Цѣна съ пересылкою по почтѣ 5 р. 50 к. сер., безъ почты 4 р. 50 к. сер. Для жителей города Вильны принимается и на четверть года, цѣна 2 р. 25 коп. сер.

zawsze wybierać text z Alkoranu, stosowny do okoliczności, i który za zwyczaj służy mu do rozszerzenia między słuchaczami różnych wyobrażeń o polityce i wojnie, zgodnych z własnym sposobem jego myślenia. Lecz Abdel Kader nie przymusza nikogo do słuchania jego nauk i w tym względzie daje zupełną wolność swoim żołnierzom. Po niejakiem czasie siada do stołu: obiad jego składa się zawsze z niewielu, ale dość dobrze sporządzonych potraw: skromny ten obiad podziela z nim zazwyczaj: Miludben-Arasz — starszy sekretarz faworyt i zaufany Abdel-Kadera, bracia jego jeżeli się przywojsku znajdują i główny Aga. Abdel-Kader jest człowiekiem nuyumiarkowańszym; nie zażywa zgoła tabaki i nie pali tytoniu, a nawet bardzo rzadko używa kawy. Do swej religii mocno jest przywiązany; nigdy jednakże nie wpada w fanatyzm; chętnie rozprawia z chrześcianami o rzeczach religijnych, ale zawsze wykłada swoje opinie skromnie, nie okazując nuy mniejszey nienawiści. Rzetelność przenosi nad wszystkie inne cnoty, i pomimo wybiegów używanych przezeń w stosunkach dyplomatycznych, nigdy nie odmienia danego słowa. Okrucieństwo przeciwne jest jego charakterowi; we wszystkich postępkach rządzi się prawidłami sprawiedliwości; surowym jest sam dla siebie, ale pobłażający dla innych i często okazywał przykłądną spaniałością względem swych nieprzyjaciół. Przez czas zarządów Abdel Kadera, dwaj tylko ludzie zostali na śmierć skazani: Arzewski Kady Sidi-el A-abi i Angadzki Szeik Sidi-el-Homari, przekonani o chciwość i zdradę, ale i te wyroki wydał nie sam Emir, lecz Sąd nuywyższy. — Rozmowa Abel-Kadera odznacza się niezwyčajną żywością i przyjemnością. W prywatnem życiu nader jest oszczędny, ale gdzie trzeba, tam okazuje prawdziwie xiążęcą hojność. Obok wysokiego swego ukształcenia ma zupełnie fałszywe wyobrażenie o handlu i administracyi. (G. S. P.)

— Trzey młodzi z pierwszych rodzin angielskich ludzie, słynący w wyższém Londyńskiem towarzystwie ze swych myśliwskich zalet, a których nazwisk dzienniki przez delikatność nie wyjawiają, zawarli między sobą jeden z nuy nadzwyczajniejszych, jakie słyszano kiedy zakładów; każdy obrał jakieś rzemiosło: jeden przybrał na się wędrownego muzyka, drugi wędrownego aktora, trzeci stangreta dyliżansu. Dwaj pierwsi w samém tylko Królestwie Wielkiej Brytanii praktykować mogą; stangretowi zaś wolno obrac jakie chce dwa Europejskie miasta, między któremi powóz jego chodzić powinien. Zakład trwa sześć miesięcy. Po upływie tego zakresu, interessowane strony, na pewny dzień i godzinę, mają zebrać się w pewnym klubie Londyńskim i złożić dokładny rachunek pieniędzy, które każdy z nich, uzbiera. Ten, któremu obrany talent nuywięcej gotowizny przyniesie, zabierze cały zarobek dwóch pozostałych. Gazeta *Advertiser* dodaje, że ten, co się zrobił aktorem, miał w tych dniach wystąpić pierwszy raz na teatrze w Brighton. (T. P.)

— Urzędnik Pocztowy w Bezançon, który przybija sztepel do listów, o mało nie zginął od eksplozyi z listu, w którym znajdowało się piorunujące srebro. Na szczęście zadrasnęło mu tylko rękę. Mówią, że to pewna dama chciała odzwyczajnić od niepowsięgliwey ciekawości swojego zięcia, który zawsze czytywał listy, do jego żony adresowane. Nauka byłaby zanadto okrutną; gdyż mogłaby kosztować życie temu, ktoby ten list odpieczętował.

Od dnia 1-go następującego miesiąca Lipca, zaczyna się prenumerata na 2-gie półrocze bieżącego roku. Cena zwyczajna z pocztą 5 rub. 50 kop., bez poczty 4 rub. 50 kop. srebrem. Na mieyscu w Wilnie można prenumerować i kwartalowie, cena 2 rub. 25 kop. srebrem.